

בבית משפט השלום בתל אביב יפו

תא 056200/97

תאריך: 8/5/00

בפני כב' השופטת דליה מארק הורנצ'יק

בעניין: פלוני

התובע

נגד

מגדל חברה לביטוח בע"מ

הנתבעתפסק דין

1. התביעה הנדונה, עניינה גניבת רכב התובע מסוג G.M.C מ.ר. 13-125-18, שנת ייצור 1995. (להלן: "הרכב") התובע הבעלים והמחזיק של הרכב בעת האירועים הרלבנטיים לכתב התביעה. הנתבע הינה חברה לביטוח אשר ביטחה את הרכב בפוליסת ביטוח מקיף לתקופה מיום 13/11/96 ועד ליום 31/10/97.
2. לטענת התובע, בלילה שבין 3/3/97 4/3/97 נגנב הרכב, בעיר טבריה, והודעה על כך נמסרה על ידו למשטרה. לטענת התובע הרכב לא אותר. הרכב שימש את התובע לפרנסתו כעצמאי בהסעת נוסעים.
3. הנתבעת, דחתה את תביעת התובע לתשלום תגמולי הביטוח בטענה כי הרכב לא נגנב, שכן מדובר במקרה מבוים, ובמסירת הודע כוזבת של מקרה ביטוח שכביכול אירע. לטענת הנתבעת התובע לא הרים את נטל השכנוע המוטל עליו כי אירעה הגניבה, וכי אינו מעורב בהתרחשות כלשהי הקשורה להעלמות הרכב, וכי אינו יודע מה אירע עמו.
4. עמדת התובע לדברים הללו היא כי הנתבעת דחתה את תביעת התובע לתשלום תגמולי הביטוח, בחוסר תום לב, וחרף ידיעתה שאין כל ממש בטענת הביוס. על כן, עותר התובע לחייב את הנתבעת לשלם לתובע את תגמולי הביטוח, בתוספת הצמדה וריבית מיוחדת הנקובה בהוראות סעיף 28 א' לחוק חוזה הביטוח, תשמ"א 1981.

נטל השכנוע והבאת ראיות

5. חובתו של המבטח על פי פוליסת הביטוח הוגדרה כך בסעיף 1 לחוק חוזה הביטוח:
"חוזה ביטוח הוא חוזה בין מבטח לבין מבוטח המחייב את המבטח, תמורת דמי ביטוח לשלם בקרות "מקרה ביטוחי", תגמולי ביטוח למוטב".

עינינו הרואות כי קרות מקרה הביטוח היא איפה עילת התביעה של המבוטח.

6. חובת הבאת הראיות ונטל השכנוע המוטל על המבוטח התובע מן המבטח תגמולי ביטוח, בעקבות מקרה הביטוח המהווה גניבת רכב נקבעה **בע"א 391/89 וייסנר נ' אריה חב' לביטוח, פד"י מ"ז(1) 837** (להלן: "פרשת וייסנר"), **ובע"א 1845/90 רוני סיני נ' מגדל חב' לביטוח בע"מ, פד"י מז'(5) עמ' 661** (להלן: "פרשת סיני").
7. ההלכה היא כי להוכחת מקרה הביטוח, די למבוטח לעמוד על דוכן העדים או להעיד אחרים כי מקרה הביטוח ארע מבלי שהוא גרם לו בזדון, וכן להציג הסימנים החיצוניים אשר נגלו לו, והמעידים על הגניבה. (פרשת וייסנר).
8. עוד קובעת ההלכה כי משהוכח לכאורה עצם קרות מקרה הביטוח עובר נטל הבאת הראיות להוכחת היסוד השלילי למבטח. על המבטח להציג ראיות מחשידות, שמשקלן כבד ומתקרב למשקל הסימנים החיצוניים המדברים בעד עצמם, צירוף עדות המבוטח, ועדויות אחרות מטעמו לפי העניין. במקרים כאלו יוטל עול כבד למדי על חברת הביטוח. (הלכת וייסנר, עמ' 851,856 ופרשת סיני בעמ' 685-6).
- הוכחת מקרה הביטוח:**
9. התובע העיד, בתצהיר עדותו הראשית (ת2/2) כי במסגרת עבודתו כקבלן עצמאי בתחום ההסעות, הסיע ביום 3/3/97 קבוצת עובדים זרים מתל אביב לטבריה, ולשם הגיע בשעות הערב. בשעה 01:00 אחר חצות החנה את הרכב ברחוב הראשי, בסמוך לאכסניית "מיטל" בטבריה, שם לן באותו הלילה, הפעיל את מערכת האזעקה ונעילה מרכזית על ידי שלט ונכנס לאכסניית "מיטל". למחרת בבוקר, בשעה 08:20 לערך, יצא מהאכסניה, ומשגילה שהרכב נעלם, התקשר למשטרה ולאחר מכן ניגש לתחנת המשטרה והגיש תלונה. כן הודיע לסוכן הביטוח על ארוע הגניבה. (התלונה וההודעה הוגשו כמוצגים ת2/2 ד' ה').
10. את הרכב רכש התובע בחודש פברואר תמורת סך 139,000 ש"ח. המדובר ברכב הסעות נוסעים 1+11 מושבים, מדגם מפואר עם תוספות שכללו בין היתר, תיבת הילוכים אוטומטית, הגה כח מתכוונן, מזגן קדמי ואחורי, חלונות חשמליים, דלת הזזה חשמלית, מערכת קומפקט "פיוניר", כורסאות ומושבים מפוארים, רצפה ותיקרה עם שילוב עץ, מדרגות צד, מגיני רוח, מגן יתושים, בר מסמכים, נעילה מרכזית ועוד.
11. יחד עם הרכב נגנבו מסמכי הרכב ומסמכים נוספים כגון קבלות על טיפולי הרכב, אולם, התובע צירף קבלה שנותרה בידו על סך 4,680 ש"ח, בגין התקנות דלת הזזה חשמלית. הרכב היה על פי עדות התובע במצב מיכני מצוין.
12. נראה איפה, כי התובע הוכיח את מקרה הביטוח, ככל שנטל ההוכחה מוטל עליו: הוא עמד על דוכן העדים והעיד כי מקרה הביטוח ארע, ומבלי שהוא גרם לו בזדון, וכן הציג מסמכים חיצוניים (תלונה למשטרה והודעה לסוכן ביטוח ת2/2 ד' ה') המעידים על הגניבה. המשקל שיש ליתן לתלונה ולתיק המשטרה על פי הפסיקה הוא משקל בלתי מבוטל, כדברי כב' הנשיא (דאז) מ. שמגר, בפרשת רוני סיני:

"כדי לצאת ידי חובתו, אין די כמובן, שהמבוטח יטען כי ארע מקרה ביטוח, אלא עליו להציג ראיות על כך. כאשר מדובר על נזק כתוצאה ממעשה עבירה, מקובלת, בדרך כלל, הצגת מסמך משטרתי או אף תיק המשטרה, כפי שהיה כאן". (עמ' 676 ועמ' 683).

13 אף כי ידוע היה לחברת הביטוח כי המשטרה לא המשיכה לחקור בענין תלונת התובע על גניבת הרכב, לא עשתה מאומה על מנת להביא בפני המשטרה את החששות והחשדות שהיו לה בהקשר דידן שכן לשיטתה עסקינן בפלילים.

לאור האמור, אני קובעת כי הורם נטל השכנוע לגבי הוכחת מקרה הביטוח על ידי התובע, וזאת על יסוד מכלול הראיות שהובאו כמפורט לעיל ולהלן.

הוכחת היסוד השלילי:

14 כאמור בסעיף 4 לכתב ההגנה, טוענת הנתבעת כי "הרכב לא נגנב וכי המדובר במקרה מבויים ובמסירת הודעה כוזבת על מקרה ביטוח שכביכול ארע". לגירסתה של הנתבעת, מנוע הרכב יצא מכלל שימוש (המנוע "נתפס") ונגרר למוסך "האחים ימין" בפתח תקווה. על פי טענה זו, מאחר ועלות תיקון המנוע הייתה גבוהה בסך 35,000 ש"ח, בחר, התובע שהיה נתון במצוקה כלכלית, לביים את מקרה הגניבה. על כך העיד החוקר מטעם הנתבעת, יאיר דרייגור בסעיף 3 לתצהיר עדותו הראשית:

"במהלך החקירה שבוצעה, הגיע למשרדינו, מידע ממקור אנונימי אשר לפיו הרכב היה במצב בלתי תקין, בטרם שזוות על "הגניבה", עד כדי כך שמנועו "נתפס" ויצא מכלל שימוש".

15 לביסוס טיעונה מבקשת הנתבעת להסתמך על תמליל הקלטה של שיחה שהתקיימה בין הגב' מירב סרור לבין אחיו של התובע מאיר דהן, על העדר רישום לשהותו של התובע באכסניית "מיטל" בטבריה, קיומו של חוב התובע לבנק וסירובו של התובע להיבדק בפוליגרף.

אדון להלן ברכיבי טענותיה של הנתבעת:

השבתת מנוע הרכב

16 על פי חשבונית ת2/ (ז'), רכש התובע את הרכב מאת נתן כהן מרמלה ביום 30/4/96 תמורת 139,230 ש"ח (אף כי מר כהן העיד כי מכרו בחודש פברואר '96).

17 כעבור מספר חודשים, לאחר שרכש התובע את הרכב, ביום 28/2/97, הזמין התובע גרירה של הרכב אשר בוצעה על ידי מ.מ.ס.י, מאשדוד לפתח תקווה.

על סיבת הגרירה העיד התובע:

"כי האוטו לא הניע, יש לי שירותי גרירה מטעם מ.מ.ס.י והזמנתי אותם למוסך שלי בפתח תקווה"

18. טענת הנתבעת כי הרכב נגרר למוסך בפתח תקווה ביום 28/2/97 מחמת שמנועו הושבת לא הוכחה. טענת הנתבעת כי ברישומי מ.מ.ס.י מופיע כי הגרירה התבצעה עקב תקלה במנוע והגרריסט טען גם הוא שהתקלה הייתה במנוע כלל לא הוכחה. ראשית דו"ח מ.מ.ס.י מיום 29/7/97 הקובע כי הרכב נגרר לנוכח בעיית מנוע בהתאם לדיווחי המנוי דהן אליהו כלל לא הוגש כראייה במשפט (עמ' 18 לפרוטוקול שורות 38-44 ובעמ' 19 מול שורות 1-13). שנית בחקירתו הנגדית, העיד התובע אשר דו"ח מ.מ.ס.י הוצג לעיונו: **"אני לא אמרתי מנוע, אני אמרתי האוטו, לא מניע"**.

19. כך גם לא הוכחה טענת הנתבעת כי הגרריסט עצמו טען שהתקלה הייתה במנוע. גם כאן הנתבעת לא העידה את הגרריסט להוכחת טענתה זו. יתר על כן, החוקר מטעם הנתבעת, יאיר דרייגור, מי שהעיד בתצהיר עדותו הראשית (סעיף 8) כי מנועו של הרכב הושבת חזר בו מעדותו זו לאחר שבחקירתו הנגדית בבית המשפט (עמ' 41 שורה 27, עמ' 42 שורות 1-7) אישר כי הוא עצמו תחקר את הגרריסט והלה אישר שכלל לא בדק את סיבת התקלה.

20. לא זו אף זו התובע הוא שהוכיח כי באותו יום, 28/2/97 הרכב נגרר למוסך "אחים ימין" בפתח תקווה, לא בשל תקלה במנוע אלא בחלק המזין את המנוע האלטרנטור, שעלות תיקונו לתובע היתה בסך 936 ש"ח (ת 2/936) וכי לאחר תיקון זה, יצא הרכב עוד באותו יום, 28/2/96 ממוסך "האחים ימין" בפתח תקווה, במצב נסיעה וכשהוא תקין לחלוטין.

וכך מעיד התובע בסעיף 12 לתצהיר עדותו הראשית:

"טיפול אחרון נעשה מספר ימים לפני ארוע הגניבה, במסגרתו הוחלף האלטרנטור"

בתמיכה לגירסתו זו של התובע אף העיד בעל המוסך מר אליהו נעים, המאשר כי הרכב טופל באופן קבוע במוסכו:

"ביום 28/2/97 הובא הרכב באמצעות גרר על ידי בעליו אלי דהן. בבדיקה שנערכה הוברר כי יש בעיה באלטרנטור וכי יש צורך בהחלפת האלטרנטור. אציין כי הרכב הגיע למוסך בגרירה, וזאת עקב התרוקנות מצבר שנגרמה על ידי הבעיה באלטרנטור. מצ"ב חשבונית מס. 11621 שהוצאה בגין החלפת אלטרנטור. באותו יום, ולאחר החלפת האלטרנטור, יצא הרכב מהמוסך כשהוא במצב נסיעה ותקין לחלוטין".

ויודגש כי העד ימין אליהו, כלל לא נחקר על עדותו זו בחקירה הנגדית (ראה בחקירתו הנגדית בעמ' 8-11 לפרוטוקול).

21. העובדה כי הרכב יצא עוד באותו היום מהמוסך לאחר תיקון האלטרנטור, כשהוא תקין לחלוטין, הוכחה בצורה ברורה ביותר, באמצעות חוקר הנתבעת, יאיר דרייגור, בעדותו בחקירה הנגדית בבית המשפט:

"הבדיקה שלי במוסך 'האחים ימין' באותו יום העלתה שהרכב תקין לנסיעה, לאחר תיקון האלטרנטור". (עמ' 42 שורה 10 לפרוטוקול)

הנה, כי כן החשדות של הנתבעת בדבר מהימנותה של התביעה, לאמור כי היה לתובע מניע להיפטר מן הרכב עקב העובדה שמנועו הושבת, ולנוכח עלות התיקון היקרה שידו לא השיגה ועל כן קיים את ארוע הגניבה לא הוכח. הטענה ברכיב זה נדחת.

רכישת הרכב ע"י התובע עם מנוע מושבת

22. להוכחת טענתה כי הגניבה מבויימת, טענה הנתבעת כי מנוע הרכב היה מושבת הן במועד רכישתו והן במועד הגניבה. חרף מסכת הראיות שהובאה להפרכתה, לא זנחה התובעת טענה זו אף בסיכומיה (עמ' 6 לסיכומי ב"כ הנתבעת פסקה שלישית).

23. את טענתה זו כי מנוע הרכב היה מושבת כבר במועד רכישתו, סומכת התובעת על נ/1, דו"ח הבדיקה של מכון "מבדק" מיום 26.2.96. הנתבעת זימנה את עורך דו"ח הבדיקה של הרכב נ/1 לחקירה על המסמך, אולם זה לא התייצב, וב"כ הנתבעת ויתרה על זימונו, פעם נוספת. (עמ' 99 לפרוטוקול). ב"כ התובע לא התנגד להגשת המסמך "כפוף לשמירת זכותו להעיד את עורכו" (עמ' 17 לפרוטוקול שורה 16-17). על משמעות נוסח זה של הודעת ב"כ התובע, עו"ד ארד, חלוקים ב"כ הצדדים.

לא אכריע במחלוקת זו שכן הראיות האחרות שהובאו בנושא מצב הרכב ערב רכישתו, והפרשנות, על פי העדויות שיש ליתן לאמור בדו"ח נ/1 מייתרת את הדבר.

24. לפני שרכש התובע את הרכב, הוא ביקש לבדוק אותן במוסך בהרצליה, ותוצאותיה של אותה בדיקה או בדו"ח נ/1. עיון בדו"ח מעלה כי נרשמו בו רשימת לקויים שנמצאו ברכב כגון: קרעים בריפוד, צורך בתיקון זוויות היגוי, בלם יד חלש וכו'. לענייננו, נרשם בדו"ח ביחס למנוע: "פולי מנוע זורק חוסר שמן במנוע, לבדוק תצורות שמן בנסיעה". הואיל וכאמור עורך המסמך לא התייצב לחקירה, נחקר השמאי מר מירון לוי, שמאי מטעם התובע, בנושא זה בחקירה הנגדית וכך העיד:

"בדו"ח הבדיקה נ/1 כתוב שפויץ מנוע זורק שמן. לפי מה שרשום פה, ומה שאני מביין מדו"ח הבדיקה כנראה שצריכה להיות מוחלפת משאבת שמן, סדר גודל בסביבות 700-800 ש"ח עלות משאבת שמן. (עמ' 24 לפרוטוקול שורות 36-39).

25. בעליו הקודמים של הרכב, מר נתן כהן, אף הוא העיד ביחס לממצא מכון מבדק ביחס ל"פולי מנוע זורק שמן", בתצהיר עדותו הראשית:
"6. הרכב היה במצב מכני מצוין וכל זמן שהרכב היה ברשותי הוא לא עבר שום תאונה ולא הייתה כל פגיעה מרכב או בשילדה.
7. לפני מכירת הרכב לתובע, הרכב נבדק במכון מבדק בהרצליה. הבוחן אשר בדק את הרכב, חיווה דעתו שהרכב במצב מכני וחיצוני מצוין למעט כיפוף קל בפה בתחתית הרכב שנגרם מאבן שעפה".

26. עדותם זו של השמאי מירון לוי ומר נתן כהן מחזקות ומסייעות לגרסת התובע אשר ב"כ הנתבעת מניחה בפניו בבית המשפט:
"ש. לפי תוצאת הבדיקה, המנוע של הרכב נמצא לא תקין.

ת. לא. לא היו דברים מעולם. פולי מנוע זה חלק של מחזיר שמן שהוא מחזיק את השמן.. לפני שקניתי את הרכב, בעל הרכב, התחייב לתקן את זה והוא תיקן את זה.. רכשתי את הרכב אחרי שהכל תוקן." (עמ' 17 שורות 1-4, 8).

27. במילים אחרות, גרסת הנתבעת כי מנוע הרכב הושבת ולא היה תקין הן במועד הרכישה, והן במועד הגניבה נמצאה כגרסה מופרכת ועל כן טענת ביום גניבת הרכב כיוון שמנוע הרכב היה מושבת במועד הרכישה ובמועד הגניבה איננה נתמכת בדבר ונדחה.

אחריות היצרן

28. טענת התובע כי במועד אירוע הגניבה הרכב היה עדיין תחת אחריות, ועל כן אין כל סבירות לטענת ביום הגניבה בעוד האחריות, לגבי המנוע עדיין בתוקף. נטענה לראשונה בסיכומי ב"כ התובע; הטענה לא הועלתה על ידי התובע בכתבי הטענות או בתצהיריהם ויש בה משום הרחבת החזית שאיננה מותרת. מכל מקום התובע לא צירף את תעודת האחריות, ולא הוכיח כי האחריות מכסה מקרה זה של תיקון מנוע בכך נמנעה מן הנתבעת האפשרות לחקור אודות האחריות הנטענת ולהוכיח כי הינה אחריות מוגבלת ומצומצמת, ואינה חלה על הפגמים במקרה דנן.

מירב סרור

29. הגב' מירב סרור, היא אשה צעירה בת 28 על פי עדותה, בוגרת המכללה לביטוח, כיום נשואה ומשלימה את לימודיה לתואר אקדמאי. בתקופה הרלבנטית לכתב התביעה, עבדה הגב' סרור בתחום ענף הביטוח אצל פרידמן סוכנות לביטוח במחלקת הביטוח האלמנטרי. במהלך שנת 1996 הכירה הגב' סרור, אז רווקה, את התובע, אז נשוי ואב לשני ילדים, אשר חי בנפרד מאשתו וילדיו, ובעת היכרותם התגורר אצל חבר משותף לו ולגב' סרור. הכרות זו בין הגב' סרור לתובע הפכה עד מהרה למערכת יחסים אינטימית ביניהם, כהגדרתה בעדותה, אשר הגיעה אל קיצה בחלוף שנה, חודשיים לפני התקופה הרלבנטית לכתב התביעה (עמ' 78 שורות 17-21, עמ' 79 שורות 1-2).

30. על אופייה של מערכת היחסים בין הגב' סרור לתובע, העיד התובע ואמר: "היה לי רומן עם הגב' סרור שנפסק ביוזמתי כעבור אולי חודשיים שלושה מיום תחילתו. היא לא השלימה עם ההחלטה שלי והייתה רודפת ואתי ומטרידה אותי טלפונית באותה תקופה". (עמ' 20 שורות 1-12).

31. מתוקף היכרותה את התובע, אישרה הגב' סרור כי נסעה ברכב פעמים רבות בלויית התובע, שאישר את הדברים בעדותו:

"היא הכירה היטב את הרכב. כשהייתי אתה ברכב זה היה בלילה כמה פעמים" (עמ' 20 שורה 14).

בתוקף היכרותה את התובע, הכירה הגב' סרור אף את אחיו, מאיר דהן. במאיר דהן זיהתה הגב' סרור כלקוח פוטנציאלי בהיותו בעל חברת הסעות ובעל מספר כלי רכב:

"אני רציתי למעשה לגייסו לכל הרכבים כי אני מתוגמלת על כך. הוא לקוח שמן ויש הרבה שמנת על הרכבים שלו". (עמ' 73 שורות 13-15).

32. בפני בית המשפט הוצגה והושמעה קלטת של שיחה שהתקיימה במועד לא ידוע בין הגב' סרור לבין מר מאיר דהן ממנה עולה כי גם בין מר מאיר דהן לגב' סרור התקיימה לכאורה מערכת יחסים אינטימית.

33. על רקע הדברים הללו, יש לבחון את פועלה של הגב' סרור. אשר דיווחה לנתבעת, לאחר מועד גניבת הרכב, ובטרם נדחתה תביעתו על ידה, כי רכבו של התובע נמצא למעשה במוסך בפתח תקווה הואיל ומנועו מושבת, וכי מר מאיר דהן אחיו של התובע פנה אליה בבקשה ש"תתן לו כסף" סך 35,000 ש"ח כדי להוציא את הרכב מהמוסך.

34. כאמור טענתה של הנתבעת, בהסתמך על עדותה של הגב' סרור היא מנוע הרכב "נתפס" יצא מכלל שימוש, נגרר למוסך אחים ימן בפתח תקווה, מאחר ועלות תיקון המנוע גבוהה בסך 35000 ש"ח בחר התובע לביים את מקרה הגניבה. (ס' 3 תצהיר דרייגור) לביסוס טענה זו כאמור מבקשת הנתבעת להסתמך על תמליל הקלטה של שיחה טלפונית שנערכה בין הגב' סרור לבין אחיו של התובע מר דהן כדלקמן:

"מירב: תגיד לי מה עם האוטו?"

מאיר: יהיה טוב.

מירב: מה יהיה טוב הוא עוד במוסך?

מאיר: כן.

מירב: מתי יוציאו אותו?

מאיר: לא יודע.

מירב: אתה אמרת זוכר שפעם ביקשת ממנו שאני אעזור לך לגבי האוטו אמרת לי שהאוטו מושבת והלך מנוע.

מאיר: כן.

מירב: עכשיו אמרת שהמנוע עולה 35,000 ש"ח נכון.

מאיר: נו, נו.

מירב: אז אולי אני אעזור לך, אני מוכנה לעזור אתה יודע שאני מה שקשור למאיר לאלי מאיר אני אעזור.

מאיר: במה את יכולה, במה?

מירב: אתן לך כמה שאתה צריך שליש, עשר, עשרים. עשר אני יכולה..."

לתובע לא הייתה כל ידיעה על עצם השיחה שנערכה בין אחיו מעיר לבין הגב' סרור (עמ' 20 שורות 25-29). התובע איננו הדובר בהקלטה.

35. חוקר הנתבעת יאיר דרייגור העיד כי עמד על כך שתוקלט שיחה בין הגב' סרור לבין התובע עצמו ולא עם אחיו, שכן הוא עצמו היה ער לכך שמשקלה של שיחה עם האח מעיר אינו רב, אלא שהגב' סרור סירבה שכן באותה עת כבר לא הייתה בקשר עם התובע. לכן הוקלטה השיחה עם האח. (עמ' 40 שורה 8).

36. כך גם לא הוגשה לתיק בית המשפט הקלטת המקורית, שכן ההקלטה בוצעה באמצעות טייפ מנהלים ובקלטת שונה מזו שהוגשה לתיק בית המשפט, והוברר כי היא איננה המקורית, שכן בוצעה בה עריכה בדרך של השמטת חלקה האחרון של השיחה. בה מבטיח החוקר דרייגור לגב' סרור שלא יחשוף אותה. קטע זה הוגש לתיק בית המשפט בקלטת נפרדת, אף היא לא המקורית. (עמ' 44 שורה 19 ועמ' 86).

37. משקל תוכן הדברים שהושמעו בקלטת, כפי שהבאתי אותם בציטוט לעיל הוא כמשקלה של עדות השמיעה.
 התובע אינו הדובר בתמליל אלא אחיו. האח לא הובא לעדות מטעם הנתבעת על מנת להראות כי הייתה לו ידיעה אישית במועד בו שוחח עם הגב' סרור בשיחה המוקלטת, כי הרכב היה במוסך, ולא נגנב.
 לגב' סרור כעולה מתוכנה של השיחה אין כל ידיעה אישית ביחס למקום המצא הרכב במוסך והיא שומעת את הדברים מפי אחיו של התובע. במועד השיחה, התובע לא היה בקשר עם הגב' סרור כך שלא הייתה יכולה להיות לה ידיעה אישית. (עמ' 20 שורה 19, עמ' 78 שורה 20).
38. בעדותו בבית המשפט הבהיר החוקר יאיר דרייגור, העוסק בחקירות מזה 8 שנים, כי נדירים ביותר הם המקרים בהם פונה אדם שאינו מעורב מיוזמתו לנציגי חברת ביטוח ומנדבים מידע. על כן ביקש מר דרייגור לברר את מניעיה של הגב' סרור:
"היא לא הסתירה את העובדה שהייתה המאהבת של התובע, מאהבת נואשת... היא יצאה עם התובע, נרקמו יחסים אינטימיים לחלוטין, והבנתי ממנה שחשבה שתנשא לו לאחר שיתגרש מאשתו. הציפיה לא התממשה, היא הרגישה שהוא הוליך אותה שולל, ואני שאלתי אותה אם יש לה מניע לנקום בו, והיא אמרה שכן, והיא לא מסתירה את זה... לצורך זה ביקשתי ממנה לבצע שיחה תחת הקלטה עם התובע... היא אמרה שהייתה בסכסוך עם התובע והיא שוחחה עם אחיו". (עמ' 39 שורות 17-26).
39. עדות זו של החוקר דרייגור בדבר מניעיה של התובעת לנקום בתובע, מתיישבת היטב עם עדותו של התובע כי משהחליט להפסיק את קשריו עם הגב' סרור לא השלימה עם החלטתו ולא חדלה מלהטרידו טלפנית.
40. משכך, יש להעניק משקל מופחת לגרסתה של הגב' סרור, בעדותה, כי פנייתה לחברת הביטוח ודיווחה כי הרכב נמצא במוסך מושבת, ולא נגנב נעשה אך בתוקף יחסיה המקצועיים כעובדת סוכנות ביטוח שלה קשרים מקצועיים עם חברת מגדל וחששה כי "יחשבו ששיתפתי אתם פעולה". (עמ' 78 שורה 10). "מבחינתי קיימת עלי חובת הדיווח כי אני אשת מקצוע. אני שמעתי ממחלקת הסליקה שהרכב הזה הוא גנוב ופתאום מסתבר לי דבר אחר, ואז ספרתי לפקיד התביעות". (עמ' 87 שורה 1).
41. יתר על כן הקושי העיקרי בקבלת גרסתה של הגב' סרור עולה מעדותה שלה בחקירתה הנגדית בבית המשפט. בעמ' 82 לפרוטוקול, הופנתה הגב' סרור לדו"ח החקירה, שבו רשם החוקר דרייגור כי היא לא ניסתה להתכחש לעובדה כי יש לה מניעים להזיק לתובע ולנקום בו, וכך היא משיבה:
"ת. מניין לך שלא התכחשתי ובוודאות לא התכוונתי לנקום בו. שיבוא בטענה לאחיו שרצה לעשות כסף על הגב של האח שלו " (עמ' 82 שורות 5-8).
42. נראה כי הגב' סרור, חרף עדותה הקודמת, ידעה היטב שדברי אחיו של התובע, מאיר דהן, שהרכב כביכול נמצא במוסך אינם נכונים. הגב' סרור מעידה כי ידעה שפניית מאיר דהן אליה, הייתה כהגדרתה "במטרה לעשות כסף על גבו של אחיו". כלומר, בידעו את חולשתה של הגב' סרור כלפי התובע, ניצל זאת אחיו של התובע על מנת לעשות רווח קל על חשבונה, וכי אין באמת קשר בין פנייתו זאת לבין ספור הגניבה. חיזוק לדברים הללו מצאתי בעדותה של הגב' סרור אשר הדגיש

מספר פעמים כי פנייתו של מאיר דהן אליה לא הייתה לקבלת הלוואה בסך 35,000 ש"ח אלא בלשונה "לקבלת כסף".

43. במיוחד תמוהה עדותה של הגב' סרור אשר הודתה כי הייתה לה שיחה עם התובע לאחר אירוע הגניבה, אך לא שאלה אותו בעניין הרכב וכשהיא מתבקשת להבהיר זאת היא משיבה: **"אל תשאל אותי למה לא שוחחתי עם אלי על הגניבה"** (עמ' 89-90 לפרוטוקול).

44. אם בכך לא די, קרי דחיית תכן הדברים שהוקלטו בשיחה הטלפונית בהיותם עדות שמיעה, הרי עולה תמיהה נוספת, וגדולה בחשיבותה והיא העובדה שחוקר חברת הביטוח לא ידע להשיב מהו המועד שבו פנתה הגברת סרור לנתבעת, או מהו המועד שבו נערכה השיחה שהוקלטה. (עמ' 38 שורה 16). אף הגב' סרור לא ידעה להשיב מהו מועד השיחה. הימנעות הנתבעת באופן תמוה להוכיח את מועד השיחה שומטת אף היא את גרסתה.

45. הגב' סרור בקשה לנקום בתובע, ולהזיק לו על רקע אכזבתה מאי מימוש צפייתה להינשא לו, וזאת בניגוד גמור לרושם שבקשה לשוות לעצמה כי יפעלה במטרה אחת ויחדה לעזור לחברת הביטוח, סירב ליזום פנייה והקלטת שיחה עם התובע, כאשר מועד פנייתו הראשונית של האח מאיר אליה כמו גם מועד השיחה שהוקלטה לא הוכחו. הגרסה כולה נמצאה כגרסת בדים שאין בה ממש.

הרישום באכסניית מיטל בטבריה

46. כאמור, התובע טוען כי הרכב נגנב עת שהה באכסניה מיטל בטבריה. לא נמצא רשום שמו במועד בו טען כי שהה והרכב נגנב, על כן טוענת הנתבעת לביום הגניבה. הוכח כי התובע שהה בטבריה בבוקר יום 4.3.97, שכן התלונה על אירוע גניבת הרכב נמסרה במשטרת טבריה באותו יום. (ראה עדות דרייגור בעמ' 47 שורה 4).

47. התובע העיד בחקירתו הנגדית כי בליל הגניבה לן באכסניית מיטל בטבריה עם אישה בשם דלית שאת פרטיה לא מסר, ואשר נכחה עמו בעת מסירת תלונתו במשטרה. עוד העיד כי התשלום בוצע במזומן וכי באכסניה זו כלל לא נערך רישום של האורחים. (עמ' 23 שורה 4; 12). כשנשאל מדוע לא ביקש חשבונית השיב התובע כי הוצאה זו אינה מוכרת לו לצרכי מס (עמ' 23 שורה 6).

48. גירסתו זו של התובע, על כל חלקיה הוכחה בעדותם של חוקרי הנתבעת: החוקר משולם העיד כי על פי בדיקתו באכסניה מיטל לא נערך כל רישום של אורחי המקום וזאת עד ליום 20.3.97, דהיינו למעלה משבועיים לאחר מועד הגניבה (עמ' 23 שורה 12). עדות זו של החוקר גיא משולם הוא בסתירה לאמור בסעיף 7 לתצהירו.

49. גם החוקר דרייגור העיד כי באכסניית מיטל אין מנהלים רישומים "שמשלמים ובזה נגמר הסיפור" כהגדרתו של דרייגור את האכסניה:

"זו אכסניה שנוהגת לתת פורקן חפז לאנשים מזדמנים ומטבע הדברים לא עורכים רישום מדויק משלמים ובה נגמר הסיפור" (עמ' 45 לפרוטוקול שורות 17-19).

50. לשון אחר גם טענותיה זו של הנתבעת כי העדר רישום שמו של התובע באכסניית מיטל מהווה ראיה לכך שהתובע לא היה במקום באותו מועד, ועל כך הנו נדבך נוסף בטענה כי הגניבה בוימה, הופרכה ולא נשאר ממנה דבר.

חובות התובע

51. התובע נטל הלוואות כספיות מבנק לאומי לצורכי רכישת הרכב כנגד רישום שעבוד הרכב לטובת הבנק (ת/2 סעיף 15). התובע הודיע על כך לחוקר חברת הביטוח והעיד בביהמ"ש כי הרכב משועבד במלוא ערכו, וכי נכון ליום אירוע הגניבה, החוב שבגיניו שועבד הרכב, טרם נפרע.
52. הנתבעת לא ערכה כל בדיקה לגבי מצבו הכלכלי של התובע (עמ' 69 שורה 11) ומשכך נזנחה הטענה כי חובות התובע היו מניע לביום התאונה, בסיכומי הנתבעת. משלא עלה בידי הנתבעת להרים את נטל ההוכחה המוטל עליה וכל גירסת ההגנה שהעלתה על כל רכיביה כי המדובר במקרה מבויים ובמסירת הודעה כוזבת על מקרה בטוח שלא אירע הופרכה, נותרה על עומדה גירסת התובע כי רכבו אכן נגנב ומשלא נטען כי התובע לא עמד באיזה מתנאי הפוליסה כנקוב בה או לא שילם את מלוא פרמיות הביטוח בגין הרכב זכאי הוא לתשלום מלוא תגמולי הביטוח, על פי שוויו של הרכב.

שווי הרכב

53. התובע רכש את הרכב על פי טענתו בפברואר 1996 בתמורה לסך של 139,230 ש"ח. (ת/2 נספח ז'). מטעם התובע הוגשה חוו"ד של השמאי מירון לוי, ת/3 אשר קבע את ערך הרכב, נכון ליום אירוע הגניבה על סך 140,000 ש"ח כולל מע"מ. השמאי מירון לוי נחקר על חווה"ד ודבר לא נסתר בה. הסכום אותו העריך השמאי מירון לוי כולל את התוספות ברכב. התובע לא הוכיח כי התוספות בוטחו במסגרת הפוליסה, התובע לא הוכיח כי שולמה פרמיה בגינם. לעניין זה העידה עורכת הפוליסה הגב' תורג'מן: "הוא אמור להגיד לי איזה סוג של תוספות הוא רוצה להוסיף לרכב שלו. בפוליסה שמפרקים יש קטע של תוספות" (עמ' 50 שורות 8-9 לפרוטוקול)
54. כמו כן העידה הגב' תורג'מן כי הפרמיה הנקבעת על ידי תוכנה אליה מזינים קוד דגם, ולא את מחיר המחירון של הרכב, כפי שטוען התובע. אני קובעת כי התוספות שברכב לא נכללו בהסכם הביטוח בין התובע לנתבעת ועל כן אין התובע זכאי לתגמולי ביטוח בגינם.
55. אינני מקבלת את ההפחתה שהפחית שמאי הנתבעת מר אנגל על פי דו"ח מבדק מיום 26.2.96 נ/1 לאחר שערך המסמך נ/1 לא הוזמן ולא נחקר עליו.
56. אינני מקבלת את קביעתו של שמאי הנתבעת אשר הניח בחווה"ד שלו כי מנע הרכב "נתפס" וקבע את עלות התיקון. הוכח כי המנוע לא "נתפס" ולא הוכח כי המנוע "הושבת" ועל כן אין מקום להפחית בגין רכב זה.
57. אני מאמצת את קביעת השמאי אנגל כי שווי התוספות שפורטו בחוו"ד מירון לוי שוויים למועד חוו"ד (25.2.98) סך של 20,000 ש"ח. שווי הרכב לפי חוו"ד מירון לוי בנכוי המע"מ הוא 119,658 ש"ח.
- $99,658 \text{ ש"ח} = 20,000 \text{ ש"ח} + 119,658 \text{ ש"ח}$

שווי הרכב ללא תוספות אם כן למועד מתן חווה"ד 25.2.98 הוא איפוא 99,658 ש"ח בצירוף 17% מע"מ **ובסה"כ 116,600 ש"ח.**

ריבית מיוחדת

58. התובע עותר להטלת ריבית מיוחדת לפי סעיף 28א לחוק חווה הביטוח. הכלל לפיו נוהגים בסוגיה זו היא כי ריבית מיוחדת תפסק רק כאשר המבטח נקט בהליך סרק, משמע סירב לשלם תגמולי ביטוח מסיבה בלתי עניינית וחסרת תום לב. דומה כי מסכת ניהולה של תביעת התובע ע"י חברת הביטוח במקרה דנן הייתה אומנם ניהול סרק ובחוסר תום לב. כך למשל הוכח כי היה ידוע לתובעת כי התובע עמד בתנאי המיגון ובכל זאת לא נמנעה התובעת מלהעלות את הטענה בתנאי המיגון.

59. בחקירתו הנגדית בביהמ"ש אישר החוקר מדו"ח החקירה של הנתבעת שאכן על פי ממצאי החקירה עולה כי המבוטח עומד בקיום מלא של התניות לאמצעי מיגון כנדרש בפוליסה וזאת על פי המפרט. (עמ' 47 שורות 14-16).

עוד העיד החוקר כי: **"את נושא המיגון בדקנו ולא הייתה שום בעיה" לשאלה: מה זאת אומרת בדקתם, ראיתם מסמכים של ההתקנה?"** השיב בחיוב (עמ' 41 שורה 14). כך גם החוקר גיא משולם מאשר כי לגבי המיגון לא הייתה מחלוקת (עמ' 59 שורה 8). חרף העובדה שהנתבעת ידעה כי התובע עמד בתנאי המיגון, הנתבעת לא ביקשה לתקן את כתב הגנתה.

60. בישיבת קדם המשפט ביום 19.3.98 עתרה הנתבעת להוצאת המסמכים לענין התקנת אמצעי המיגון והכחשה את קיום המיגון (עמ' 4 שורה 29). בעקבות זאת הגיש התובע תצהיר משלים וזימן את הבעלים הקודם של הרכב.

61. עוד הוכח כי לצורך בירור גרסת הנתבעת לפיה מנוע הרכב "נתפס" ונגרר למוסך האחים ימין בפתח תקוה, פנה החוקר מטעם הנתבעת למוסך זה, ומשהוברר לו כי הרכב, אכן הגיע למוסך, עובר למועד הגניבה, לצורך תיקון אלטרנטור ויצא את המוסך בו ביום, לאחר תיקון בעלות של 936 ש"ח, הנתבעת לא ראתה לסיים את ההליך המשפטי.

62. אציין כי בעל המוסך אליהו נעים, וכן התובע הלינו בעדותם בביהמ"ש על כך שאותו חוקר ביקש להניע את בעל המוסך שיחתום על הודעה שלפיה הרכב הגיע למוסך בשל אובדן מנוע, ואף נקט לשון מאיימת כלפיו, אם לא יעשה הן. (סעיף 8 לתצהירו של בעל המוסך, אליהו נעים, ת/ 1 ועדותו בעמ' 2 שורות 12-18, עמ' 19 שורה 4). בתצהירו עדותם הראשית, לא הכחישו החוקרים, דרייגור ומשולם את הטענה הזו. כך גם התברר במהלך המשפט (עמ' 5 לפרוטוקול הדיון מיום 28.10.97 שורה 20) כי לטענת הנתבעת בין בידה דוחו"ת חקירה מלפני יום 10.4.97. מעדותו של החוקר גיא משולם הסתבר כי היה דו"ח חקירה מוקדם למועד זה, דו"ח חקירה מיום 7.4.97. גיא משולם היה עה/ 8. למעשה גילוי זה בסופו של המשפט הביא לשלילת זכותו של התובע לעיין במלוא ראיות הנתבעת, לאחר סיום פרשת התביעה.

63. כל אלה הביא לכך שהתובע צריך היה להוכיח עובדות שבדיעבד הסתבר שכלל לא היו במחלוקת ולקיומן של 11 ישיבות שמרביתן דיוני הוכחות.

64. אם לא די בכך, הרי שבניגוד לאמור בתצהירו של החוקר משולם, בסעיף 12, לפיו התובע סירב להיבדק בפוליגרף, הרי שבחקירתו של מר משולם הסתבר כי התובע לא סירב להבדק בפוליגרף. מסיבה שלא הובררה, התובע לא הוזמן לביצוע בדיקת פוליגרף, וכשעלה הנושא שוב בביהמ"ש בשיבת קדם המשפט, ביקש התובע לזכות ביתרון דיוני, קרי הסכמת הנתבעת לבקשתו לפיצול סעדיו ולכך לא נתנה הנתבעת הסכמתה. מכל מקום לא ניתן לומר כי התובע, עובר להגשת התביעה לביהמ"ש סירב לבדיקת פוליגרף, והנתבעת מסיבותיה לא זימנה אותו.

65. מצאתי להרחיב בנושא אופן ניהול ההליך המשפט על ידי הנתבעת על מנת להניח את התשתית העובדתית הצריכה לקביעה כי הנתבעת ניהלה משך תקופה ארוכה, ובמהלך מספר רב של ישיבות הליך של פי הראיות שהיו בידה לא היה ראוי לנהלו. הדברים הללו הובאו בסיכומיו של ב"כ התובע וראיתי לאמצם שכן אני מסכימה איתם, מה גם שבפי הנתבעת בסיכומיה לא נמצא תשובה הולמת לדברים הללו. התכלית החקיתית של הוראת סעיף 28 א' לחוק חוזה הביטוח, היא הרתעת "חברות הביטוח מלהשהות את חיוביהן שאינם בארצות חוץ... המדיניות הראויה בעיני המחוקק לפיה, כאשר המבטח מתמהמה שלא בתום לב ונמנע מלשלם את תגמולי הביטוח שאינם שנויים במחלוקת, הוא עלול לשאת בהוצאות מימון של הנפגע בשיעור מוגדל. באיזון האינטרסים באשר לתשלום תגמולי הביטוח שאינם שנויים במחלוקת יש להעדיף את המבוטח או המוטב, ולספק בידיהם כלים, כדי שיוכלו לקבל עבור נזקייהם שיפוי מלא, שיעמידם במצב שהיו לפני קרות האירוע הביטוחי".

ע.א. 196/88 כלל נ' בנק הפועלים לוסינק בע"מ פד"י מ"ו (1) 756, בעמ' 772.

סיכום

66. העולה מכל המקובץ הוא כי אני מקבלת את התביעה בחלקה: אני מחייבת את הנתבעת לשלם לתובע את תגמולי הביטוח בסך של 116,600 ש"ח (כולל מע"מ) בצירוף הפרשי הצמדה וריבית בשיעור של 4% לשנה על פי סעיף 28א' וריבית מיוחדת בשיעור של 6% לשנה בהתאם לסעיף 28א' לחוק חוזה הביטוח מיום אירוע הגניבה 4.3.97 ועד לתשלום המלא בפועל.

כמו כן אני מחייבת את הנתבעת לשלם לתובע את הוצאות המשפט כדלקמן בצירוף הפרשי הצמדה וריבית, מיום חלותם ועד לתשלום המלא בפועל:

- * אגרת ביהמ"ש ראשונה בסך 1,855 ש"ח מיום 15.6.97
- * אגרת ביהמ"ש שניה בסך 1,994 ש"ח מיום 19.1.00
- * עלות חו"ד השמאי מירון לוי בסך 350 + מע"מ מיום 19.3.00
- * שכר העדים:
- אליהו ימין בסך 600 ש"ח + מע"מ מיום 18.3.98
- מאיר דהן בסך 600 ש"ח + מע"מ מיום 18.3.98
- אליהו ימין בסך 400 ש"ח + מע"מ מיום 19.3.00
- מירון לוי בסך 1200 ש"ח + מע"מ מיום 21.9.00
- נתן כהן בסך 500 ש"ח + מע"מ מיום 20.11.99

לסך תגמולי הביטוח יתווסף שכ"ט עו"ד בשיעור של 17.5% בתוספת מע"מ, ובצירוף הפרשי הצמדה וריבית חוקית מיום מתן פסק הדין ועד התשלום בפועל.

מועד שימוע פסק הדין נקבע לתחילה ליום 4.5.00 ומסיבות שאינן תלויות בביהמ"ש (סיכומי הנתבעת הוגשו אך ביום 17.4.00) נדחה להיום.

**ניתן והודע במעמד הצדדים: ב"כ התובע : מוטי ארד עו"ד
ב"כ הנתבעת: שושנה נרי עו"ד**

**היום: ג באייר תש"ס,
8 במאי 2000.**

דליה מארק הורנצ'יק,
שופטת

ניתן היום כ"ד באייר תש"ס, 29 במאי 2000 בהעדר הצדדים.
המזכירות תמציא העתק לב"כ הצדדים.
זכות ערעור תוך 45 יום לביה"מ המחוזי.
מותר לפרסום מיום 08/05/2000

דליה מארק הורנצ'יק 54678313-56200/97

דליה מארק הורנצ'יק,
שופטת

צופית / d05620097a.001

נוסח זה כפוף לשינויי עריכה וניסוח